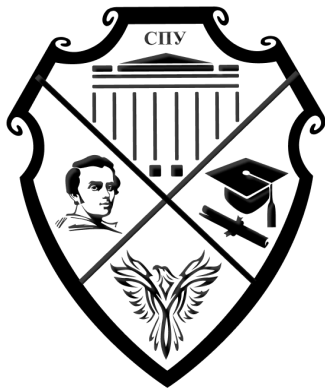

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

**СТУДЕНТСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ УНІВЕРСИТЕТУ
(СПУ)**

вул. Володимирська, 60, м. Київ, 01601

тел. (044) 239-34-98, (044) 521-32-74

e-mail: spu@knu.ua

від 31.12.2025 року
№165/2025-12

**Контрольно-ревізійній комісії
студентів Київського
національного університету імені
Тараса Шевченка**

**Голови
Студентського парламенту
Київського національного
університету імені Тараса
Шевченка
Соломії ОРЛЕНКО**

ЗВЕРНЕННЯ

**щодо надання офіційного тлумачення щодо меж повноважень КРКс, ієрархії
актів ОСС та застосування аналогії у провадженнях КРКс**

Студентський парламент Київського національного університету імені Тараса Шевченка (далі — *Студентський парламент Університету*) засвідчує Вам свою повагу.

Студентський парламент Університету звертається до Вас із запитом з метою усунення правової невизначеності щодо наслідків надання Контрольно-ревізійній комісії студентів Університету (далі — *КРКс*) офіційних тлумачень і їхнього співвідношення з нормативно-правовими актами Органів студентського самоврядування Університету (далі — *НПА ОСС*), а також щодо допустимості заміщення функцій КРКс іншими органами ОСС у разі фактичної відсутності КРКс

та щодо вимог спеціальної підготовки (сертифікації) для здійснення окремих процедур. Відповідно до ст. 19 Конституції України загальним принципом є здійснення повноважень суб'єктами публічного управління лише на підставі, у межах повноважень та у спосіб, передбачені правом, а також дотримання принципу рівності та недискримінації, закріпленого ст. 24 Конституції України.

Закон України «Про вищу освіту» закріплює, що студентське самоврядування здійснюється відповідно до законодавства та на підставі положення про ОСС закладу вищої освіти, яке визначає організацію та порядок діяльності таких органів. У системі внутрішніх актів ОСС Положення про студентське самоврядування Університету (*далі – Положення про ОСС*) прямо визначає, що інші НПА, які визначають порядок діяльності ОСС та їхніх посадових осіб, повинні відповідати цьому Положенню, а у разі суперечності застосовуються норми Положення про ОСС. Окремо Положення про контрольно-наглядову діяльність студентів Університету (*далі – Положення про КНДС*) визначає обов'язковість рішень КРКс для ОСС та їхніх посадових осіб, а також передбачає, що висновки КРКс є обов'язковими для застосування органами або посадовими особами ОСС у правовідносинах, у яких предметом регулювання є положення, щодо якого надано відповідний висновок. Водночас, Положення про КНДС прямо встановлює правило подолання колізій: у разі невідповідності НПА ОСС та їхніх посадових осіб чинному законодавству України застосовуються норми законодавства України, а у разі невідповідності актів КРКс НПА ОСС застосовуються норми НПА ОСС.

Також у зв'язку з необхідністю забезпечення правової визначеності, передбачуваності та рівності процедур розгляду справ у КРКс, а також для недопущення ситуацій, коли в аналогічних процесуальних обставинах сторони провадження стикаються з різними вимогами до оформлення документів або підтвердження повноважень представника, Положення про ОСС встановлює, що воно є основним документом, на підставі якого діють ОСС, а всі інші НПА ОСС мають йому відповідати, і у разі невідповідності іншим НПА ОСС необхідно керуватися нормами цього Положення та привести інші акти у відповідність.

Положення про КНДС визначає, що КРКс у своїй діяльності керується Конституцією України, чинним законодавством України, Положенням про ОСС, Положенням про КНДС, актами ОСС, актами КРКс та іншими НПА, які разом утворюють «застосовне право». Водночас, Положенням про КНДС передбачено субсидіарне застосування, зокрема, аналогії закону й аналогії права з метою подолання розбіжностей або прогалин у застосовному праві або в цілях його тлумачення. Одночасно закріплено, що компетенція КРКс визначається винятково нормами цього Положення, а також встановлено правило пріоритету норм цього Положення у разі колізій із іншими нормами застосовного права. З огляду на це, існує нормативна невизначеність щодо меж і способу застосування аналогії КРКс, особливо у ситуаціях, коли питання вже врегульоване спеціальною нормою цього Положення, але може існувати спокуса «поширити» інші процедури за аналогією із судовою гілкою влади.

Порядок і зміст офіційного тлумачення КРКс визначені тим, що КРКс надає офіційні тлумачення НПА ОСС, чинних на момент звернення, та оформлює їх як висновок, який має містити поставлене питання, мотивувальну частину з аналізом і посиланням на норми права, а також резолютивну частину, і підписується Головою та Секретарем Колегії КРКс.

У зв'язку з необхідністю забезпечення безперервності діяльності представницьких ОСС та належного проведення процедур, передбачених НПА ОСС, просимо надати офіційне тлумачення щодо правового статусу та меж повноважень особи, яка головує на засіданнях *ad hoc* Конференцій студентів структурних підрозділів (*далі – КССП*) або палат Конференції студентів Університету (*далі – КСУ*) у випадках, коли посадові особи відповідного органу не обрані або їхні повноваження не можуть бути реалізовані. Положення про ОСС встановлює, що посадовими особами відповідної палати КСУ є Голова та Секретар, а до їхнього обрання засідання органу автоматично проводить найстарший за віком член відповідного засідання, при цьому саме Голова палати КСУ наділений організаційними повноваженнями, зокрема щодо скликання та ведення засідань, формування порядку денного і координації членів відповідної палати. Аналогічний підхід закріплено для КССП,

де посадовими особами є Голова та Секретар, а до їхнього обрання засідання автоматично проводить найстарший за віком член відповідного засідання, водночас повноваження Голови КССП прямо охоплюють організацію роботи, скликання і ведення засідань, формування порядку денного, підписання протоколу і рішень та інші делеговані повноваження.

Водночас Положення про ОСС окремо визначає, що між засіданнями КССП здійснює свою діяльність через реалізацію комісіями своїх повноважень, визначених рішенням КССП, а для палат КСУ також передбачено, що між засіданнями відповідна палата здійснює діяльність через реалізацію постійними та тимчасовими комісіями своїх повноважень, визначених рішенням відповідної палати, що може тлумачитися як модель, у якій «операційна» діяльність між засіданнями не покладається на головуючого засідання *ad hoc*.

Окремо Положення про ОСС встановлює, що публічні читання проектів установчих актів ОСС та змін до них є обов'язковою процедурою, яка має відбутися в чіткі строки, і що публічні читання проводить Голова Постійної комісії КСУ з юридичних питань, Голова або Секретар Палати делегатів КСУ. З огляду на таке формулювання, виникає практично значуще питання, чи може (і в яких межах) «головуючий засідання *ad hoc*» КССП або палат КСУ виконувати функції, властиві Голові даного органу між засіданнями, якщо інакше може бути зірвано виконання обов'язкових процедур, зокрема організацію та проведення публічних читань, комунікацію з учасниками, підготовку порядку денного або технічні дії для забезпечення безперервності.

На підставі вищенаведеного,

ПРОСИМО:

1. Надати офіційні тлумачення за наступними тематичними блоками:

- 1) Щодо юридичної сили офіційного тлумачення КРКс у разі внесення змін до НПА ОСС, який був предметом тлумачення. Роз'яснити, чи втрачає (повністю або частково) юридичну силу та обов'язковість для застосування висновки офіційного тлумачення КРКс у ситуації, коли після його

опублікування було змінено редакцію відповідної норми НПА ОСС. Також окремо визначити, чи слід вважати, що таке тлумачення за своєю природою завжди прив'язане до редакції «чинної на момент звернення» та не може застосовуватися до нової редакції, або ж для припинення його дії необхідні окремі процедурні дії. При вирішенні просимо врахувати, що Положення про ОСС прямо фіксує прив'язку тлумачення до норм, чинних на момент звернення, та що висновок тлумачення є інструментом правозастосування в межах визначених правил колізій.

- 2) Щодо дій і правових наслідків у разі надання КРКс офіційного тлумачення з питання, яке вже прямо і однозначно врегульоване нормою НПА ОСС. Роз'яснити, чи має КРКс повноваження надавати тлумачення, яке по суті створює нове регулювання або змінює зміст чітко сформульованої норми, та які правові наслідки має тлумачення, якщо воно призводить до колізії з самим НПА ОСС. Прямо застосувати правило, за яким у разі невідповідності актів КРКс НПА ОСС застосовуються норми НПА ОСС, і пояснити, чи вважається відповідний висновок щодо тлумачення таким, що не підлягає застосуванню, та яким є алгоритм подолання такої колізії в діяльності ОСС.
- 3) Щодо ієрархії актів ОСС та місця висновків (офіційних тлумачень) КРКс у цій ієрархії. Сформулювати узгоджену ієрархію джерел регулювання для ОСС, виходячи з: (а) пріоритету законодавства України та правил колізій; (б) норми, за якою інші акти ОСС повинні відповідати Положенню про ОСС і у разі суперечності застосовуються його норми; (в) правила, за яким у разі колізії між актом КРКс та НПА ОСС пріоритет має НПА ОСС. У межах цього прямо визначити, чи є висновок офіційного тлумачення КРКс підзаконним (похідним) актом, який не може встановлювати нові норми та не може змінювати НПА ОСС, і як саме його слід застосовувати у разі зміни первинної норми.
- 4) Щодо можливості усунення або відкликання будь-якої посадової особи «у спосіб, у який її було призначено або обрано», та щодо відсторонення від виконання повноважень. Роз'яснити загальний принцип: чи коректно тлумачити Положення про ОСС так, що орган, який призначив (або обрав)

посадову особу, є єдиним належним суб'єктом для її усунення або звільнення, якщо інше прямо не встановлено та може усунути або звільнити таку особу у спосіб, який така особа була призначена. Також роз'яснити, чи допускає система актів ОСС «відсторонення» посадових осіб виконавчих органів ОСС (за аналогією до процедур відсторонення Голови або Секретаря палат КСУ та КССП на засіданні у разі грубого або систематичного порушення), і якщо так, то на якій нормі та в яких межах. Чи може особа бути усунута з посади в ОСС способом, іншим ніж той, яким вона була призначена або обрана, з урахуванням того, що Закон України «Про вищу освіту» передбачає можливість усунення обраних осіб за результатами загального таємного голосування студентів вищого навчального закладу.

- 5) Щодо можливості виконання Палатою делегатів КСУ повноважень КРКс у разі фактичної відсутності КРКс, зокрема шляхом «розгляду та визнання порушень» загальним голосуванням делегатів Палати делегатів КСУ. Роз'яснити, чи можна тлумачити повноваження Палати делегатів КСУ як такі, що дозволяють їй підміняти КРКс у квазісудових або квазідисциплінарних процедурах, зважаючи на те, що Положення про ОСС прямо передбачає виконання Палатою делегатів КСУ повноважень КССП у разі відсутності останньої, але не містить аналогічного прямого правила щодо КРКс, і водночас окремо визначає повноваження Палати делегатів КСУ щодо формування складу КРКс та нагляду або заслуховування звітів, що відрізняється від здійснення розгляду справ і встановлення порушень у порядку провадження КРКс.
- 6) Щодо вимоги чинного сертифіката спеціальної підготовки для розгляду справ КРКс та/або ухвалення рішень (включно з касаційним переглядом). Роз'яснити, чи є в системі актів ОСС вимога наявності чинного сертифіката для членів КРКс для здійснення розгляду справ і ухвалення рішень та висновків, зважаючи на те, що для касаційного перегляду встановлено обов'язкову умову чинного сертифіката спеціальної підготовки на момент касації для членів касаційної колегії (яка включає, зокрема, делегованих членів Палати делегатів КСУ і Сенату КСУ). У цьому контексті також

пояснити, чи не створює відмінний підхід до вимог підготовки для різних суб'єктів, які здійснюють розгляд або перегляд, ризик порушення принципу рівності та єдності процедурних гарантій у межах внутрішньої системи контролю ОСС.

- 7) Щодо умов і меж застосування аналогії при тлумаченні норм актів ОСС. Роз'яснити, за якими критеріями КРКс встановлює наявність «прогалини» або «розбіжності» у застосовному праві як передумови для застосування аналогії закону чи аналогії права, і чи вважається питання таким, що має прогалину, якщо воно прямо врегульоване спеціальною нормою Положення про КНДС, але не врегульоване або врегульоване інакше процесуальними кодексами або підходами, притаманними судовій гілці влади України. Просимо прямо визначити, чи допускається застосування аналогії закону або аналогії права для встановлення додаткових процесуальних вимог, обов'язків сторін або підстав для процесуальних відмов, якщо такі наслідки прямо не передбачені Положенням про КНДС, з урахуванням принципів верховенства права, правової визначеності та недопущення дискримінації, задекларованих самим Положенням про КНДС, а також з урахуванням загального підходу до аналогії, закріпленого у статті 8 Цивільного кодексу України.
- 8) Щодо пріоритету спеціального регулювання Положення про КНДС над субсидіарними підходами. Роз'яснити співвідношення спеціальних норм Положення про контрольно-наглядову діяльність із субсидіарним застосуванням аналогії, зокрема чи означає припис про те, що компетенція КРКс визначається винятково нормами Положення про КНДС, що КРКс не може шляхом аналогії імпортувати або відтворювати додаткові формальні вимоги до документів і представництва, які не передбачені цим Положенням, а також чи поширюється правило пріоритету норм цього Положення у разі колізій на питання процесуальних формальностей і допустимості документів.
- 9) Щодо прирівняння електронної довіреності, підписаної кваліфікованим електронним підписом (*далі – КЕП*), до письмової довіреності. Надати тлумачення, чи охоплює формулювання «письмова довіреність» у пункті 4.4.1 Положення про КНДС довіреність як електронний документ, підписаний

КЕП, з огляду на те, що саме Положення про КНДС визначає довіреність як електронний документ, підписаний електронним підписом, а законодавство України гарантує юридичну силу електронних документів і правовий ефект КЕП, еквівалентний власноручному підпису.

10) Щодо порядку застосування норм та аналогії у процесуальних питаннях. Також роз'яснити, яким є порядок пріоритезації джерел «застосовного права» при вирішенні питання про допустимість аналогії у процесуальних питаннях, зокрема чи є коректною така послідовність: застосування прямої норми Конституції та законів України, далі норм Положення про ОСС як базового акту ОСС, далі спеціальних норм Положення про КНДС, далі інших актів ОСС і актів КРКс, і лише у разі встановленої прогалини застосування аналогії закону, а за відсутності подібної норми застосовного права — аналогії права.

11) Щодо визначення обсягу повноважень Голови засідання *ad hoc*. У Висновку офіційного тлумачення прямо відповісти, чи обмежується статус «Голови засідання *ad hoc*» виключно веденням конкретного засідання до обрання посадових осіб органу, чи він може включати реалізацію частини повноважень Голови органу між засіданнями як тимчасовий інструмент забезпечення безперервності діяльності. Також визначити, чи має право така особа вчиняти організаційні дії між засіданнями, включно з ініціюванням і проведенням обов'язкових процедур публічних читань, підписанням або засвідченням процесуальних документів, офіційним інформуванням членів органу та координацією підготовки матеріалів, і якщо так, то за яких умов, на який строк і з якими запобіжниками від підміни волі колегіального органу.

2. Надати відповідь у письмовій формі з чіткою резолютивною частиною по кожному із наведених питань та з мотивувальною частиною із посиланням на конкретні норми НПА ОСС і законодавства України, у форматі, який прямо передбачено для висновку офіційного тлумачення. Просимо забезпечити опублікування висновку у встановленому порядку, оскільки чинність висновків, пов'язаних з офіційним тлумаченням, пов'язується з моментом опублікування, а

також тому, що висновки КРКс є обов'язковими для застосування у відповідних правовідносинах.

Розраховуємо на конструктивну співпрацю та надання вичерпного тлумачення зазначених прохань.

З повагою

**Голова Студентського
парламенту Університету**

Соломія ОРЛЕНКО

На документ накладено КЕП